

Пример за пастирско смирение

Живеем във времето на многото думи и малкото примери. Колко много се говори за смирението, а толкова малко са истинските лични свидетелства за него!

Светите отци са написали неизследим брой красиви и боговдъхновени откровения свише за това какво е автентичното смирение, а светата Църква го проповядва и възхвалява във всичко, но уви, живите примери за него на духовници и миряни са изключително рядко срещани...

Всички ние, които искаме да напредваме по духовната лествица, имаме належаща нужда от такива реални, „дишащи“ примери в църковната практика. Защото няма по-голям и мъдър учител от личния пример. Той може да ни увлече да го последваме и приложим в нашето свято служение. Днес всички сме потопени в много теория, но изпитване силна жажда да видим на

практика онова, за което толкова говорим и слушаме. И точно поради това е особено важно всяка проява на тази рядка и все по-трудно срещана добродетел да бъде забелязвана и изтъквана като достойна за подражание.

В един от храмовете на нашия морски град имаше един духовник, който навсякъде и във всичко се стараеше да постъпва така, че смирението да го води във всеки миг от пастирското му служение. Носеше го като печат на сърцето си, печат – огнен и трептящ. Когато някой от енорията – духовник или мирянин, в разговора си с него отправяше укор към другия, споменаваеше с осъдителен тон някакъв недостатък на въпросния човек и очакваше от другата страна потвърждение и одобрение на думите си, отецът всеки път въздъхваше и казваше в отговор: "Какво да кажа? Всички си имаме недостатъци... Имайте предвид, че аз с нищо не съм по-добър от този човек. Имам други недостатъци и съм по-лош и недостоеен. Той поне има добродетели. Аз и това нямам. Каквото и да говорим – той има и много хубави

качества. За това всеки да гледа себе си. На Страшния съд Господ няма да ни пита за другия – какво е направил или не е направил, а какво сме направили ние. Пред Него всеки ще застане сам!”.

Веднъж един от свещениците беше наказан, поради честите прояви на своя сприхав и избухлив характер, с които засягаше духовници и миряни. Това породило множество коментари в енорията. Когато го попитаха какво мисли по този повод, смиреният духовник отвърна: ”Всеки от нас има своите немощи. На някого немощите му се виждат, а на друг – не. Един изглежда груб и нетактичен, а всъщност по душа е много правдив, чист и истински. А друг външно е мил с теб, с всички се държи образцово, а отвътре е изпълнен с фалш и лицемерие. Вторият изглежда по-благочестив от първия, а в действителност е много по-заразен от греха и податлив на атаките на бесовете. Никой, освен Бог, не знае за измеренията на истинското благочестие на човека, който стои срещу него. Не само защото хората си слагат маски, но и поради това, че всяка личност е сложна и неизследима. Затова – да не съдим. Това, което се е случило с този събрат, може да се случи с всекиго от нас. Просто защото всеки носи своите недостатъци. Всички сме потънали в немощи. Четем, събираме книги, проповядваме, а плодовете ни са малко... От опит знам, че никой не е застрахован. Господ възпълва тези наши недостатъци с Неговата благодат, но не дава застраховки на никого. Най-добре е за този наш събрат да се молим. Вместо да обсъждаме и осъждаме, нека се молим... Всеки в неговите лични молитви – искрено и от сърце. Така наистина ще му помогнем. Милостив е Бог, ще мине време и всичко ще се оправи!”.

И тези думи бяха изречени от него, който сам многократно е страдал именно от този свой събрат. А вече понесъл наказанието си, този събрат дълго време го хулеше и злепоставяше пред останалите духовници и дори пред миряните. Няколко пъти бе влязъл в конфликт с него по епархийски въпроси и дори искаше да направи наказание за него, заради това, че не се е съобразил с неговото мнение. Това прави отношението на смирения духовник особено значимо. Превръща го в жив пример за подражание на млади и стари. Защото точно в този момент, когато е лично наранен, притиснат и твърде уязвим, не е атакувал своя събрат, не му е отвърнал с лични нападки, свързани с някакви ситуации и истории от миналото, не е отвърнал с подигравка или ирония, а е разбрал и защитил немощата на своя ближен. И тъй като е духовник с над 30-годишен опит в служението, предстоятел на няколко храма и известен молитвеник, много християни и неопитни духовници ходиха при него, за да потърсят съвет, той често чуваше да му казват: ”Отче, Вас всички Ви

уважават и Ви дължат много за подкрепата, която сте им оказали, за да се решат проблемите им. Добре че сте Вие... Толкова ни помагате!”. От своя страна, той отговаряше на подобни думи кратко и спокойно, без всякакви преструвки: „Хвалят ме хората, защото не ме познават достатъчно. Но аз не съм нещо кой знае какво. Има събратя, надарени с добродетели, с многобройни дарове. А аз с нищо не мога да се похваля. Нито с молитва, нито с постъпки или с подвизи, а за лично благочестие да не говорим изобщо. Добре че Бог се смилява и ми помага!”. И всичко това бе изричано без патос и желание за показност. Отронени от устните му с тъжен тон, тези думи идваха от горчивината на опита.

Възхищаваме се и въздишаме, когато четем за подобни примери от живота на светците или на подвижниците, но често сме склонни да не ги забелязваме или да не ги оценяваме по достойнство, когато ги срещнем в собственото си битие – в лицето на вярващи хора около нас. А знаем, че всеки повярвал носи в себе си зрънце святост, някакво особено озарение на Светия Дух... Залутани в лабиринтите на живота, по-лесно виждаме плявата, а не тези скъпоценни бисери, тези зрънца на святост в ежедневието ни живот. Тези живи примери край нас трептят като светулки в мрака и стоят като ориентири по пътя към Царството Божие. Бог толкова много ни говори чрез тях...

Един от известните православни подвижници на XX век – свети Паисий Светогорец, обичал често да говори с ирония за себе си. Когато християните започвали да го хвалят и да изтъкват неговите дарби, той кротко отговарял: "Аз съм като една обикновена консервна кутия. Понеже Слънцето ме огрява и аз блестя отдалеч, изглежда, че съм от злато, а всъщност съм само лъскава тенекия".

Неговите биографи твърдят, че той никого и за нищо не обвинявал и не осъждал. Дори не коментирал проявите на чуждата немощ. Насочвал е своя критичен поглед само и единствено към себе си. Защото е познавал падналата човешка природа и тайните на невидимата бран.

В дните на светата Четиридесетница православните изричаме Великопостната молитва на свети Ефрем Сириец: „Господи, дай ми да виждам своите прегрешения и да не осъждам брата си “. Колко много мъдрост и вразумление има в тези молитвени думи за нас – вечно мрънкащите и следящите за кривините на другите. Тя е като лекарство за всички, които попадат под съблазната на осъждането и се превръщат в самозвани съдници. Още повече в условията на съвременния свят, който е

нестихваща проповед на егоизма и себеугаждането. Истинска провокация за нас, които приемаме другите като декор, на фона на който да изпъкне нашето тържествуващо его.

Древните патерици изобилстват от примери за монаси и неизвестни подвижници, които са се подвизавали с горяща вяра и искрена ревност, като същински "насилници" за Царството Божие. Но някои от тях пропаднали, изгубили своята награда само защото са осъдили ближния за неговото нерадение. Устремът на осъждането е въвлякъл в ада толкова много души, защото дълбоко в себе си носи вируса на гордостта, проникнал в човешката природа.

И обратното – има свидетелства за толкова много души, които, въпреки своята леност и нехайство, са се спасили само и единствено заради това, че не са осъждали никого за нищо.

Затова нека да наблюдаваме единствено себе си и собствените си слабости. Да се съсредоточим в усилията си да очистим с покаяние, смирение и милосърдие кладенеца на своята душа и да не обръщаме внимание на тръните и бъркотията около него. Защото делото на спасението е дълбоко лично и неизследимо, както ни припомня свети Йоан Лествичник , когато казва, че на Страшния съд няма Господ няма да гледа колко добри дела или чудеса сме сторили, а дали сме се покаявали за греховете си.

pravoslavie.bg